

Sensul vieții, al morții și al suferinței în mileniul trei

urmă din pag. 1

„Mi-ar fi cu neputință să alcătuiesc stihuri până când nu simt în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca niște scânteie dintr-o cremene, dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii sau al bucuriei, al muștrării pentru păcate sau al recunoștinței față de milostivul Dumnezeu... Când scriu ceva mai mișcător simt o durere la inimă, ca și cum stihurile ar fi niște fărâmituri desprinse din însăși inima mea zdrobită, de aceea și cuvintele curg însoțite de lacrimi uneori... dar rucodelia mea nu se-ntreabă aici pe piață... Acum lumea, săraca de ea, este tare grăbită.”

Așa a cuvântat unul dintre cei mai noi sfinți români și ai întregii lumi creștine: Sfântul Ioan Iacob Românul din Hozeva. Cât de mult seamănă această durere a inimii, când stihul pornește din suflet, cu ceea ce a răspuns Mihai Eminescu când a fost lăudat de Majestatea Sa, Regina Elisabeta (poeta Carmen Sylva) pentru versurile sale: „Majestate, versurile se desprind de noi ca frunzele moarte de copac.”

Această jertfă a viului, acest suspin adânc al inimii este tonul limbii care poate vorbi profund despre destinul acestui neam. Aici orice analiză se oprește, ideile se frâng neputincioase. Cred că perioada comunistă se poate compara cu un copac ce-și pierde frunzele, rămânând uscat. Fiecare frunză este o jertfă a copacului ucis în ceea ce are el mai bun. Toată intelectualitatea, tot tineretul țării ucis în închisori, mutilat sufletește în numele unei Idei izbăvitoare, toți țărani gospodari, toată aristocrația acestui neam – anulate în numele unei dreptăți sociale virtuale. România de azi este acest copac uscat care și-a pierdut frunzele. Aceste frunze în căderea lor la pământ au șoptit în taină sau au strigat neauzite sensul vieții, al morții și al suferinței la care au fost supuse. Această recentă cruzime a omului asupra omului în România și în tot ghetoul estic se face din ce în ce mai neauzită, este din ce în ce mai eludată din preocupările omului occidental și, ce ciudat, când te gândești că totul a pornit de la ei. Joubert, 26 iunie 1806: „Lecții violente de umanitate au fost urmate de cruzimi îngrozitoare. Mila s-a transformat în furie. I-am ciopârțit pe Ludovic al XVI-lea, pe sora lui, tot ce Franța avea mai virtuos” – textul acesta poate fi luat și pus în orice țară unde comunismul s-a declanșat. El a ucis tot ce a avut Franța mai virtuos, tot ce a avut România, Polonia, Rusia, Bulgaria etc. mai virtuos. Copaci desfrunziți de o istorie aberantă. Și totuși astăzi Răsăritul și Apusul se află în contrasens. Sensul vieții noastre este în contrasens cu sensul vieții lor, nu ne mai întâlnim nici în viață, nici în moarte, nici în suferință.

Creștinismul era cel care ne unea, care ne făcea frați, acesta era unicul sens al lumii. Acest sens pe care Hristos l-a adus pe pământ a fost distrus, compromis și mai ales dublat de omul auto-mântuitor. Nu dragostea față de Dumnezeu și aproapele tău - ci contractul, doctrina, ideologia, nu

mântuirea, ci vindecarea paleativă. Iar vindecarea aceasta de moment se face prin idei, iar ideile au ceva pervers în vindecare precum medicamentele pentru corp. Părintele fiziologiei, Claude Bernard, observa: „...acțiunea și efectele dezordonate ale substanțelor medicamentoase sunt asemănătoare acțiunii și efectelor cauzelor îmbolnăvirii”. Căci pe post de panaceu universal s-a prezentat și comunismul, a garantat vindecarea în plan istoric de nedreptatea socială. Ce efect a avut acest medicament s-a văzut și se vede, ce dezordine și ce suferință a provocat în corpul biologic, ce schimbare și răsucire a sufletului a făcut, ce mutilare a ființei. Și totul pentru o Idee. Această Idee a coborât în umanitate cu trâmbiță izbăvitoare, iar prețul ei era schimbarea de sens. De atunci umanitatea a mers invers în istorie, în viață și în suflet. Acest mers invers al ateismului se altoiește din mers cu acel mers invers al lumii secularizate. O nouă idee s-a născut din resturile încă fumegânde ale altei idei. Un alt virus mai puternic decât celălalt promite mântuirea. Și în timp ce sensul lumii era mutilat, în timp ce oamenii se minunau de promisiunile noii mântuirii, în timp ce milioane de cărți erau date omenirii ca o nouă Biblie, undeva în Răsărit un preot de țară spunea: ideile nu sunt bune, că n-au mamă!

Omul format de iadul comunist și cel trecut prin pustia secularizării – cei doi mutilați în sfârșit s-au întâlnit și aleargă prin lumea modernă sfărâmată în milioane de sensuri. „Acum lumea, săraca de ea, e tare grăbită”, spune Sf. Ioan Românul, „Rucodelia mea nu se-ntreabă aici pe piață”. Piața lumii noi cu sensurile ei. Mileniul III cu inflația de sensuri ale omului modern și marginalizarea sensului lui Dumnezeu. Corabia creștină stă singură pe talazurile înspumate ale unei omeniri furibunde, fără Dumnezeu. O lume care nici măcar nu se sinchisește de sensul pierdut, ci este în căutare perpetuă de noi sensuri, își produce, își fabrică la scară industrială sensuri.

A vorbi acestei lumi despre sensul vieții, al morții și al suferinței în sens creștin pare o imensă inutilitate ce frizează absurdul. Și totuși, spune Apostolul Pavel, „nădăduiți! Dar ce nădejde este aceea care se vede?” Și tocmai de aceea, că la orizont nu se vede nimic, trebuie să ne rostim și să ne trăim până la capăt sensurile date de Dumnezeu.

Când pe malul Senei sentemeia cu grație filosofică legitimarea intelectuală a noii religii, comunismul, când inteligența lumii era fascinată de noul dumnezeu, undeva într-o celulă în Răsăritul îndepărtat, într-o țară devenită toată pușcărie se mărturisea sensul adevărat al vieții, al morții și al suferinței. Un tânăr bolnav, distrus fizic prin tortura aplicată de noua Idee, se pregătea să moară. Se pregătea dând sens morții sale, suferinței sale și vieții sale. „Măine mă duc”, spune acesta colegilor de suferință... (n-a spus mâine mor!). „Unde te duci, mă banditul, că eu sunt hristosul tău acum”... se aude glasul plutonierului. (Era glasul istoriei

triumfătoare care arestatea penibil Veșnicia.) „Mă duc, domnule plutonier, acolo unde o să veniți și dumneavoastră”, răspunde cu seninătate tânărul muribund și astfel veșnicia lui Dumnezeu întoarce discret spatele istoriei făcută de om. Acest schimb de replici, simple în aparență, arată răscrucea umanității de azi.

Murmurul de rugă al Sfântului din pustia Hozeva și murmurul de rugă al pușcăriașilor comuniste se unesc dincolo de „teroarea istoriei” și refac din lacrimi chipul neîntinat al lui Dumnezeu. Căci, ca să vezi sensul vieții, al morții și al suferinței din ghetoul comunist, nu ochiul rațiunii poate, ci ochiul plin de lacrimi, care te va duce mai presus de fire și-ți va arăta drumul înapoi spre casă. Plutonierul comunist a devenit între timp om modern, nemurirea lui era atunci asigurată ideologic de Partid, astăzi este asigurată medical prin criogenie. Sensul vieții lui era cincinalul, astăzi – clipa.

Suferința în comunism aparținea celor închiși, iar sensul ei creștin disprețuit și considerat o rată. Ca să scapi de suferință, arma lor era șantajul, și se propunea colaboraționismul, compromisul ființei, iar în lagărele dure hulirea lui Dumnezeu și a credinței – exercițiul fusese deja făcut în timpul revoluției franceze, când creștinii au fost internați de către revoluționari într-un spital de nebuni... Mai târziu la Pitești lucrurile evoluează, erau puși să scuipe pe icoane. Astăzi este mai soft, se cere scoaterea icoanelor din școli, iar în acest timp societatea civilă revoluționară română – modernă, adună semnături pentru scoaterea religiei din școli. Și iată evoluția lui Darwin, dar nu de la o specie la alta, ci în cadrul speciei; „Sfântul a devenit mai sfânt și milițianul mai milițian”. Numai că sfinții noștri din pușcării n-au fost canonizați, în timp ce milițianul a devenit om modern, și-a lepădat în grabă conștiința sovietică pentru cea europeană. (...)

Sensul vieții creștinului pușcăriaș era învierea, sensul vieții „omului modern” este longevitatea prelungită până la absurd. Aceste sensuri ale creștinismului și ale omului mileniului III nu se vor întâlni niciodată, căci omul învăluit de dragostea lui Hristos a fost înlocuit de omul mumificat de drepturi. Unii vor să se mântuiască de lume, dar creștinul îl roagă pe Dumnezeu să mântuiască lumea. Creștinii se-nchină la crucea lui Iisus, ceilalți la crucea tâlharului din stânga. Iar această umanitate parcată pe stânga este cauza sensului pierdut de astăzi. Darwin l-a smuls pe om din brațele lui Dumnezeu și l-a pus în brațele maimuței. Comunismul l-a smuls din brațele maimuței și l-a pus în brațele Partidului, adică al unei abstracțiuni, globalizarea n-a făcut decât să-l împingă de aici în Neant. Dar despre astea eu nu pot vorbi în limba fără de inimă a lumii moderne, „căci cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca niște scânteie, dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii...” (Sf. Ioan Românul cel Nou)

Dan PURIC

**DAN PURIC – „CINE SUNTEM”,
Editura Playtera, București, 2008**

Cartea, închinată Părintelui Atanasie – “lumină de om și de neam românesc”, reunește interviuri și discursuri ale artistului creștin Dan Puric. Titlul cărții este dat de un capitol din carte, care reflectă o serie de conferințe omonime susținute la București, Cluj, Oradea, Arad, Iași și Constanța.

Lucrarea este prefațată de către Părintele Iustin Pârveu, care îl prezintă pe Dan Puric ca pe un mentor al generației tinere într-o “societate românească care-și pierde valorile neamului și ale creștinismului. Au reușit dușmanii ortodoxiei să se ajungă la această stare de uitare.”

Pe linia Părintelui Stăniloae, care în clipele dinaintea morții striga că “ne piere neamul”, și a părinților duhovnicești ai Bisericii, Dan Puric se simte obligat să tragă semnalul de alarmă: “atacurile care se dau astăzi asupra ortodoxiei reprezintă hârta de turnesol a creștinismului adevărat din România”.

Ni se pare interesantă perspectiva lui Puric asupra integrării europene, o perspectivă echilibrată, deschisă și de mare discernământ. El avertizează asupra anexării unei ideologii transmise prin așa-zisa “societate civilă”, dar ne cere și să nu ne isterizăm pentru pericole presupuse. Și mai ales vorbește naieonescian de datoria noastră de a spiritualiza Europa, avertizând în același timp că nu putem permite nimănui să intre în intimitatea unui popor și să-i reevalueze valorile. Mărturisirea lui Puric despre martirii și sfinții din închisorile comuniste, ca ilustrare a rezistenței în fața “terorii istoriei” (Mircea Eliade), este dramatică. Găsește originea comunismului, din perspectivă creștină, în Revoluția Franceză (compromisul ființei, hulirea lui Dumnezeu și a credinței).

Dând dovadă de luciditate și de curaj, Puric critică atitudinea intelectualității contemporane “care a defrișat orice valoare românească”. Dacă adăugăm ca ingrediente dezinformarea și distorsionarea memoriei din partea securității, bășcălia și blasfemia mitocanului, avem ghiiveciul național. Iar ca remediu ne recomandă să deosebim valoarea de non-valoare. Puric se identifică cu poporul său, compătimente alături de el, și nu cedează ispitelor intelectuale de distanțare de popor, sesizând pericolul pentru comunitatea națională, atunci când este supusă zeflemelei și batjocurii, acela de a ne transforma din popor în populație.

Surprinde realist lumea românească, și cu momentele ei de cădere (Eminescu spunea că “Toate-s praf, lumea-i cum este și ca dansa suntem noi”), dar mai ales cu momentele ei de înălțare; consideră că este mai important să ne închinăm la icoana neamului în fața lui Dumnezeu. “Matricea creștină, dezvoltată până în ultima celulă a omului românesc, nu s-a grăbit să semneze în istorie, ci să asigure dăinuirea”, spune Dan Puric. Martirii din pușcăriile comuniste, cei care au unit suferința cu semnul crucii, sunt „dovada acestei esențe”, a “rezistenței celulei”, cum ar fi spus Mircea Vulcănescu. Adâncindu-ne în memoria recentă a jertfei din universal concentrationar românesc, vom găsi forța cu care să putem merge înainte. Memoria, “ca un permanent duh al neliniștii, ca re-ndrăgostire de poporul român, ca eliberarea noastră din iadul uitării și ca reîntrupare a neamului întru Hristos!”

Optimismul lui Puric este unul de natură creștină, așa cum a învățat de la modelele exemplare ale culturii române, pe care le invocă: Mihai Eminescu, Nae Ionescu, Părintele Dumitru Stăniloae, Valeriu Gafencu, Mircea Vulcănescu, Simion Mehedinți, Constantin Noica, Mircea Eliade, Nicolae Iorga, Petre Țuțea. Sunt cărămizile vii ale neamului, spunea Maestrul la lansarea cărții despre “Sfântul închisorilor”, Valeriu Gafencu.

Străbate în această carte evlavia lui Dan Puric pentru Părintele Iustin Pârveu, unul dintre vârfurile generației de la 1948, care a vrut să împace neamul cu Dumnezeu (după cum inspirat spunea Mircea Eliade), pe care l-a cunoscut la Mânăstirea Petru Vodă, unde a ajuns în urmă cu câțiva ani. „M-au impresionat ochii de icoană ai părintelui Iustin. Suferința sa în închisorile comuniste i-au întărit esența voievo-dală”. Maestrul povesteste că tot acolo l-a întâlnit pe părintele Atanasie, care a suferit și el în temnițele comuniste. „Părintele Atanasie avea tonul lui Mihai Eminescu, inteligența lui Nae Ionescu și o bucată din sufletul lui Iustin Pârveu”, povestește mărturisitorul. Pentru că Dan Puric este un mărturisitor al credinței noastre, un lucrător și un trăitor întru Dumnezeu.

Florian Palas